

KIJKWIJZER

BIJ EXAMENTRAINING

BEELDANALYSE

Je gaat een beeld uit het Noordbrabants Museum analyseren met behulp van deze kijkwijzer. Je maakt een analyse van een kunstwerk door zo objectief mogelijk te beschrijven wat er te zien is. Je moet dus heel goed naar het kunstwerk kijken. Aan de hand van jouw beschrijving zou iemand die het kunstwerk nog nooit gezien heeft, zich moeten kunnen voorstellen hoe het kunstwerk eruit ziet.

- Kies 1 kunstwerk uit de collectie van Het Noordbrabants Museum.
 - Doorloop vervolgens alle onderstaande stappen om de beeldanalyse compleet te maken.
- Let op: niet alle onderdelen van de stappen zijn op ieder kunstwerk van toepassing. Probeer het toch zo compleet mogelijk in te vullen.

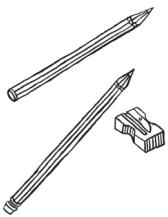
1. ZAKELIJKE GEGEVENS

Vermeld de titel, de naam van de kunstenaar, het jaartal, het formaat en waar het kunstwerk van gemaakt is (het materiaal, bijvoorbeeld olieverf op doek, marmer, computerbeeld). Dit staat op het titelbordje bij het kunstwerk vermeld.

Titel:
Kunstenaar:
Jaartal:
Formaat:
Materiaal:

2. VOORSTELLING

Maak in het vak hieronder een schets van het kunstwerk.

3. BESCHRIJVING

Beschrijf van links naar rechts wat er te zien is (bijv. een man met een hoed of een cirkel en een driehoek). Vertel of het om een figuratieve, een half-abstracte of een abstracte voorstelling gaat.

Het is een figuratieve/half-abstracte/abstracte voorstelling, omdat:

4. BEELDASPECTEN

4A. RUIMTE

Is het kunstwerk ruimtelijk (3D), halfruimtelijk (reliëf) of plat (2D)?

Beschrijf bij een vlak beeld of er ruimte gesuggereerd wordt en zo ja, welke van de onderstaande middelen daarvoor gebruikt zijn:

☐ lijnperspectief (kikvors-, normaal of vogelvluchtperspectief)	☐ repousoir
☐ verkleining	☐ atmosferisch perspectief
☐ hoger/lager plaatsing	☐ kleurperspectief
☐ overlapping	☐ plasticiteit
☐ afsnijding	

Beschrijf bij een ruimtelijk beeld op welke manier het beeld ruimte inneemt. Denk hierbij aan de volgende zaken:

- Zit er een gat in de vorm, waardoor je de ruimte erachter ziet?
- Is er sprake van bewegende onderdelen, waardoor de ingenomen ruimte steeds verandert?
- Wordt er gespeeld met vorm en restvorm?
- Is het beeld afhankelijk van de ruimte eromheen? (Bijv. speciaal voor een bepaalde plaats ontworpen, hangend aan het plafond, in de natuur)

4B. LICHT

Beschrijf bij een vlak beeld op welke manier er licht gesuggereerd is, beantwoord de volgende vragen:

Is de afbeelding licht of donker? Waardoor komt dit?

Komt er een lichtbron voor op de afbeelding? Zo ja, welke?
(natuurlijk licht; bijv. zon, maan, daglicht of kunstlicht; bijv. lamp)

Is het licht diffuus (bijv. mist), egaal (geen duidelijke richting) of gericht belicht (benoem vanaf welke kant het belicht is in 3 richtingen, bijv. links-boven-voor, rechts-midden-achter)

Is er sprake van schaduw? Is dit eigen schaduw of slagschaduw?

Is er een groot of klein licht-donker contrast?

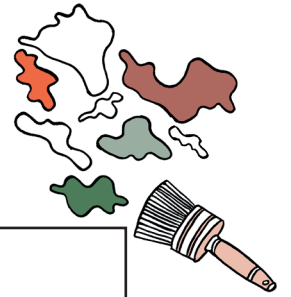
Op welke manier heeft de belichting invloed op de sfeer?
(Bijv. dramatisch, mysterieus, dromerig, gericht op aandachtspunt, koel, zakelijk)

Beschrijf bij een ruimtelijk beeld of de lichtinval op het beeld van invloed is op de betekenis.
Is er een vorm van licht gebruikt om het kunstwerk mee te maken?
(Bijv. neon, lampje, reflectoren.)

4C. KLEUR

Beschrijf bij een vlak beeld welke kleuren er gebruikt zijn.

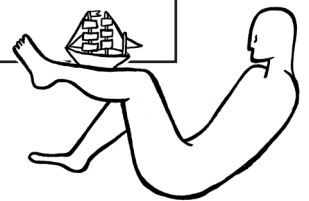

Benoem welke van de onderstaande begrippen een rol spelen in het kunstwerk en waarom.

☐ Kleurtint	☐ Primaire kleuren
☐ Kleurtoon	☐ Secundaire kleuren
☐ Complementair kleurcontrast	☐ Tertiaire kleuren
☐ Warm-koel contrast	☐ Pastelkleuren
	☐ Monochroom

Hoe komt het kleurgebruik op je over (bijv. opdringerig, rustig, vrolijk, zoetig, zacht, saai)?

Beschrijf bij een ruimtelijk beeld wat de kleur van het gebruikte materiaal is. Is deze kleur eigen aan het materiaal of is het oppervlak bewerkt (beschilderd, beplakt, overgoten, enz.)? Indien er meerdere kleuren gebruikt zijn benoem dan welke van de bovenstaande begrippen een rol spelen in het kunstwerk en waarom.

4D. VORM

Beschrijf de volgende zaken:

Is de vorm lineair (tekening, ets, enz.), vlakmatig (schilderij e.d.), ruimtelijk (beeldhouwwerk e.d.) of een combinatie daarvan?

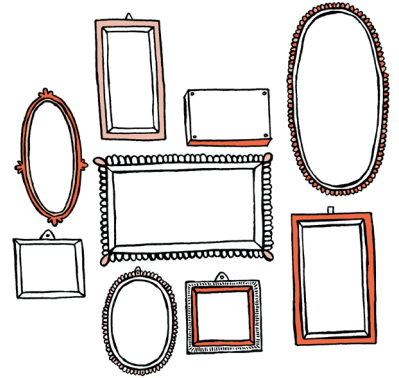
Welke van de volgende vormen zijn er gebruikt: vlakke vormen, plastische vormen, organische vormen en/of geometrische vormen? Benoem de herkenbare vormen (bijv bol, vierkant).

Is er sprake van vormcontrasten? (Bijv. open - gesloten, recht - gebogen, zacht - hard, enkelvoudig - samengesteld, statisch - dynamisch, symmetrisch - a-symmetrisch)

4E. COMPOSITIE

Van welke compositie is er sprake?

☐ Horizontaal/ verticaal	☐ Herhaling/ ritme
☐ Driehoeks	☐ Over-all
☐ Centraal	☐ Amorf (geen duidelijke compositie)
☐ Diagonaal	

Is er sprake van symmetrie?

Hoe komt de compositie op je over (bijv. statisch, overzichtelijk, dynamisch, chaotisch)?

4F. TEXTUUR

Beschrijf bij een vlak beeld of het beeld volledig vlak is (bijv. foto) of dat er een vorm van textuur is (bijv. doordat de verf met dikke klodders is aangebracht, er in gekrast is, er iets opgeplakt is).

Beschrijf bij een ruimtelijk beeld hoe het oppervlak behandeld is (glad, ruw, hobbelig, harig, gepolijst, enz.)

5. FUNCTIE/ BETEKENIS

Waarom en waarvoor is het kunstwerk gemaakt, denk je?

Heeft het kunstwerk een:

- Gebruiksfunctie (je kunt er iets mee doen, bijv. theepot, vaas, bankstel)
- Verhalende functie (het kunstwerk vertelt een verhaal, bijv. uit de Bijbel)
- Versierende functie (het kunstwerk is alleen bedoeld om 'mooi' te zijn en om naar te kijken)
- Beeldende functie (de kunstenaar wil er iets mee vertellen of onderzoeken)

Wat is de betekenis van het kunstwerk?

De titel en achtergrondinformatie kunnen je helpen om de betekenis te achterhalen. Bedenk wat de maker ons duidelijk probeert te maken. Als je dit niet kunt vinden, probeer het dan zelf te verzinnen door goed naar het kunstwerk te kijken.

Wat vind je zelf van het kunstwerk? Waarom spreekt het je aan?

BEGRIPPENLIJST

Figuratieve voorstelling: Het werk beeldt een herkenbare voorstelling uit

Half-abstracte voorstelling: In de voorstelling zitten herkenbare- en onherkenbare delen

Abstracte voorstelling: Een abstracte voorstelling vertoont geen herkenbare delen

Lijnperspectief (kikvors-, normaal of vogelvluchtperspectief): Het standpunt dat de waarnemer van dit (platte) kunstwerk heeft.

Verkleining: Ruimtesuggestie door in de voorgrond alles groot en verder weg kleiner weer te geven.

Hoger/lager plaatsing: Suggereert ruimte doordat vormen boven elkaar worden geplaatst. Wanneer vormen hoger worden geplaatst in het beeldvlak lijken ze verder weg.

Overlapping: Vormen overlappen elkaar, daardoor zie je sommige dingen van een voorwerp niet.
Afsnijding: Er wordt een gedeelte van de voorstelling afgesneden dat buiten het kader van het beeldvlak valt.

Repoussoir: Schildertechniek waarbij met opzet een voorwerp in de voorgrond van een schilderij wordt geplaatst, om de illusie van diepte te vergroten. Een repoussoir is ten opzichte van de rest van het schilderij donker van kleur, en bedekt een gedeelte van de voorstelling.

Atmosferisch perspectief: Atmosferisch perspectief is een schilderij diepte geven door gebruik van blauwe, lichte tinten en vervaagde vormen voor objecten in de achtergrond. Het object lijkt meer een te worden met de lucht, oftewel de atmosfeer.

Kleurperspectief: Manier om dieptewerking te suggereren in het platte vlak. Naarmate beeldelementen zich verderaf bevinden worden ze blauwer weergegeven, voorwerpen dichtbij worden roder.

Plasticiteit: De ruimtesuggestie van het oppervlak van een vorm, door middel van licht en schaduw. Je kunt het als het ware voelen.

Eigen schaduw: De schaduw die je op het voorwerp zelf ziet. Het is dat gedeelte van het voorwerp dat niet rechtstreeks wordt belicht.

Slagschaduw: De schaduw van een voorwerp op de grond of op een ander voorwerp.

Licht-donker contrast: Licht-donker is een manier van ruimtesuggestie: de dingen op de voorgrond zijn donker, verder weg lichter.

Kleurtint: Een menging van een basiskleur met zwart, wit of grijs. Zo is een pastelkleur gemengd met wit, een vergrijsde kleur een menging met grijs en een schaduwkleur vaak een menging met zwart.

Kleurtoon: De pure basiskleur zonder zwart, wit of grijs.

Complementair kleurcontrast: Kleuren die tegenover elkaar op de kleurencirkel liggen. Bijvoorbeeld geel en paars, oranje en blauw, rood en groen.

Warm-koel contrast: Het warm-koud contrast wordt veroorzaakt doordat sommige kleuren, vooral in de kleurencirkel rond de kleur rood gelegen, een warme indruk maken. Andere kleuren, rondom de kleur blauw, maken een koude indruk.

Primaire kleuren: De kleuren rood, geel en blauw. Met deze kleuren zou je elke kleur moeten kunnen mengen, zoals groen en paars.

Secundaire kleuren: Kleuren die je krijgt door de primaire kleuren in gelijke hoeveelheden, twee aan twee, te mengen. Geel en rood maken oranje, rood en blauw maken paars, blauw en geel maken groen.

Tertiaire kleuren: Kleuren die je verkrijgt door de primaire en een in de kleurencirkel naastgelegen secundaire kleur te mengen; bijv. geeloranje, roodviolet, blauwviolet, blauwgroen, geelgroen.

Pastelkleuren: Pallet van kleuren die lichter gemaakt zijn door ze met wit te mengen.

Monochroom: Monochroom is een beeld in een kleur of tonen van één kleur, het tegenovergestelde is polychroom.

Restvorm: Tweedimensionaal: de vorm die niet wordt getekend maar overblijft. Driedimensionaal: de open ruimte in een vorm of tussen meer vormen in.

Vlakke vormen: Een vlakke vorm heeft een lengte en breedte en is tweedimensionaal. Een vlak kan je van één kant bekijken.

Plastische vormen: De ruimtesuggestie van het oppervlak van een vorm, door middel van licht en schaduw. Je kunt het als het ware voelen.

Organische vormen: Vormen die geïnspireerd zijn op de natuur. Ze doen aan groevormen denken.

Geometrische vormen: Wiskundige vormen. Voorbeelden van geometrische vormen zijn: vierkanten, cirkels, rechthoeken ect. Geometrische vormen kunnen ook ruimtelijk zijn; kubus, balk, piramide, etc.